

Nr 31.

Ankom till riksdagens kansli den 17 april 1931 kl. 2 e. m.

*Bevillningsutskottets betänkande, i anledning av väckta motioner
angående tull å vegetabiliska feta oljor samt växtfett m. m.*

(1:a avd.)

I två likalydande, till bevillningsutskottet hänvisade motioner, nr 112 i första kammaren av herr *Bobérg* m. fl. och nr 171 i andra kammaren av herr *Schött* m. fl. har hemställts, »att riksdagen måtte besluta, att för tiden intill dess riksdagen, på grund av 1928 års tullkommittés blivande betänkande, kommer att fatta definitivt beslut rörande ifrågavarande industris tullskydd, rubrikerna 112 och 113 i gällande tulltaxa skola erhålla följande ändrade lydelse:

'Vegetabiliska feta oljor samt växtfett och andra vegetabiliska fettämnen, ej hänförliga till annat nummer:

112/113 andra slag, härunder inbegripna härdade vegetabiliska fettämnen, ej hänförliga till annat nummer... 100 kg. 7 kr.'»

Beträffande motiveringen för detta förslag får utskottet hänvisa till den i första kammaren väckta motionen.

Nu ifrågavarande del av tulltaxan har för närvarande följande lydelse:

Utskottet.

Tull
för 100 kg
kronor

*Gällande
tulltaxa.*

Vegetabiliska, feta oljor samt växtfett och andra vegetabiliska fettämnen, ej hänförliga till annat nummer:

111	linolja, rå, samt rov- och rapsolja, även blåsta, samt andra liknande blåsta oljor; lin-, rov- och rapsoljesyror	T	7:—
	andra slag, härunder inbegripna härdade vegetabiliska fettämnen, ej hänförliga till annat nummer:		
112	på glas- eller lerkärl.....	E	5:—
113	på andra kärl.....		fria

Statistik.

Enligt en av generaltullstyrelsens statistiska avdelning till utskottet lämnad preliminär uppgift har införseln under år 1930 av varor, hänförliga till nr 112 och 113 i tulltaxan, uppgått till följande kvantiteter och värden:

	Kvantitet kg	Värde kr.
112	22,393	38,166
113	38,516,783	24,027,926

Framställningar till Kungl. Maj:t.

Enligt vad utskottet inhämtat, hava Reymersholms gamla industriaktiebolag och Ragnar L. Jeansson, verkställande direktör i Nya margarin aktiebolaget Svea, i en till Kungl. Maj:t ställd, den 15 december 1930 dagtecknad skrift gjort framställning om införande av tull å vissa vegetabiliska oljor. I skriften har åberopats en av nämnda båda företag till 1928 års tullkommitté ingiven framställning avseende införande av en tull av 7 öre per kg. för ifrågavarande oljor.

Över den hos Kungl. Maj:t gjorda framställningen hava kommerskollegium och generaltullstyrelsen gemensamt den 16 mars 1931 avgivit infordrat underdånigt utlåtande och därvid anført i huvudsak följande:

Frågan om tullbeskattning av de vegetabiliska oljor, som hittills varit föremål för tillverkning vid de av sökandena drivna oljefabrikerna i Kalmar och Karlshamn, finge betraktas icke såsom ett enkelt och mera isolerat problem för tullagstiftningen, utan fastmer som ett av åtskilliga omständigheter starkt komplicerat spörsmål. I motsats till vad i ansökningen gjorts gällande, finge det anses ofrånkomligt att vid en prövning av konsekvenserna av den begärda tullen taga en vittgående hänsyn bland annat till margarinindustriens och såptillverkningens förhållanden. Nämnda två fabriktionsgrenar, som här i landet sedan längre tid utövats i betydande omfattning, syntes icke undgå att beröras av en sådan tull ifråga om sin råvaruanskaffning. En tull å de oljor, sagda industrier använda som huvudsakliga utgångsmaterialier, måste nämligen inverka på effektiviteten av det tullskydd, nu gällande tulltaxa lämnade margarin och såpa.

Enligt vad kommerskollegium inhämtat, beräknades i runda tal för tillverkning av 100 kg. oblandad margarin åtgå c:a 70 å 80 kg. och för 100 kg. såpa c:a 40 kg. för närvarande tullfria oljor av ifrågavarande beskaffenhet. Den begärda tullen av 7 öre för kg. å dylika oljor skulle enligt denna beräkningsgrund innebära, att tullskyddet å margarin, 15 kronor för 100 kg., minskades med c:a 4 kronor 90 öre å 5 kronor 60 öre för 100 kg., och tullskyddet å såpa, 5 kronor för 100 kg., med c:a 2 kronor 80 öre för 100 kg. Det syntes ligga i öppen dag, att så pass väsentliga förskjutningar i gällande tullskydd icke borde företagas utan en noggrann undersökning bland annat av motsvarande industrigrenars ekonomiska ställning och den nya tullens inverkan på prisbildningen för deras fabrikat. Det senare spörsmålet vore så mycket viktigare som både margarin och såpa vore stora konsumtionsartiklar.

Huruvida en tullbeläggning av avsedda vegetabiliska margarinråvaror skulle innebära en stegring av förbrukningen för sådant ändamål av härdade animaliska och vegetabiliska fetter, vilka nu vore tullfria, vore en öppen fråga. Den möjligheten vore icke utesluten, att man kunde bli nödsakad att tullbelägga även sistnämnda slags fetter för att den föreslagna nya tullen å de vegetabiliska oljorna skulle bli effektiv. — Slutligen kunde erinras, att sökandena begärt samma tullskydd, som för närvarande åtnötes av linoljeindustrien, nämligen 7 öre för kg. Huruvida denna tullsats vid

förestående revision av tulltaxan komme att upprätthållas oförändrad, kunde emellertid anses ovisst.

Av det sagda syntes framgå, att en fullständig överblick över alla de faktorer, som krävde hänsynstagande vid avgörandet av föreliggande spörsmål, skulle erfordra betydligt vidlyftigare utredningar än ämbetsverken vid ett skyndsamt besvarande av remissen vore i tillfälle förebringa. Vid sådant förhållande funne ämbetsverken det icke vara tillrådligt, att frågan om tullbeläggning av de vegetabiliska oljor, som i ansökningen avsåges, utbrötes ur sitt sammanhang och gjordes till föremål för ett särskilt beslut av statsmakterna, innan revisionen av tulltaxan i sin helhet avslutats. Arbetet inom 1928 års tullkommitté syntes på denna punkt icke böra föregripas.

I anslutning härtill hava ämbetsverken hemställt, att framställningen icke måtte föranleda annan Kungl. Maj:ts åtgärd än att handlingarna i ärendet överlämnas till 1928 års tullkommitté. — Till ovan återgivna utlåtande hava ämbetsverken hänvisat i tvenne andra, likaledes den 16 mars 1931 dagtecknade utlåtanden över dels en framställning av arbetare vid oljefabriken i Kalmar om tullskydd för svensk tillverkning av vegetabiliska oljor och dels en av länsstyrelsen i Kalmar överlämnad, av stadsfullmäktige i staden genom magistraten därstädes ingiven och av dess förord åtföljd ansökan om statsmakternas stöd för upprätthållande av driften vid oljefabriken i samma stad.

Samtliga tre omförmälda, till Kungl. Maj:t ingivna framställningar äro, enligt vad utskottet inhämtat, alltjämt beroende på Kungl. Maj:ts vidare prövning.

På sätt framgår av ämbetsverkens ovan återgivna utlåtande är den föreliggande frågan om beredande av tullskydd för den inhemska tillverkningen av vegetabiliska oljor av tämligen invecklad natur. Frågan synes uppenbarligen icke böra företagas till avgörande annat än i samband med en omprövning av tullskyddet för margarin- och tvättmedelsindustrierna. Då erforderlig utredning härför icke för närvarande föreligger, har utskottet, med hänvisning till att denna fråga redan förelagts 1928 års tullkommitté, ansett sig böra avstyrka bifall till motionerna.

Utskottet hemställer alltså,

att de likalydande motionerna I:112 av herr Boberg m. fl. och II:171 av herr Schött m. fl., angående tull å vegetabiliska feta oljor samt växtfett m. m., icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 17 april 1931.

På bevillningsutskottets vägnar:

JOH. NILSSON.

*Utskottets
yttrande.*

Närvarande: herrar Nilsson i Kristianstad, Bärge, Örne, Bergman, Jönsson i Slätåker, Björnsson, Leander, Björklund, Olsson i Golvvasta, Olsson i Gävle, Nilsson i Hörby, Forssberg, Åström, Andersson i Boda, Lithander, Johansson i Krogstorp, Werner, Eklund, Larson i Tönnersa och Ander.

Reservation

av herrar *Forssberg* och *Lithander*, vilka yrkat bifall till de förevarande motionerna.